PRIM’ AWLA TAL-QORTI ĊIVILI
(SEDE KOSTITUZZJONALI)

IMĦALLEF
ROBERT G. MANGION

SEDUTA TAS-7 TA’ LULJU 2022

Kawza Nru. 14K

Rikors Ġuramentat nru 40/2020

Michelina Pace et.

Vs

L-Awtorita’ ta’ l-Artijiet et.

Il-Qorti,

Din hija sentenza dwar appell intavolat mill-konvenut l-Avukat tal-Istat kontra t-taxxa maħruġa mir-Reġistratur tal-Qorti dwar id-dritt u l-ispejjeż tal-Espert Ġudizzjarju in konnessjoni mar-rapport tekniku minnha mħejji u ppreżentat.

Il-konvenut Avukat tal-Istat ippreżenta nota fid-29 ta’ April 2022 fejn ippremetta illi huwa kien ġie notifikat b’taxxa maħruġa mir-Reġistratur tal-Qorti dwar dritt dovut lill-Perit Tekniku nominata f’din il-kawża relattiv għar-rapport tekniku minnha redatt u ppreżentat li kien jammonta għal €4,099.62.

L-Avukat tal-Istat irrefera għall-artikolu 16 tat-Tariffa K tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jipprovdi illi d-dritt pagabbli għal kull rapport m'għandu fl-ebda każ jeċċedi elfejn ewro (€2,000) u għalhekk bis-saħħa tal-Artikolu 667 tal-Kap 12 qed jappella dik it-taxxa u jitlob lill-Qorti tirrevedi l-ammont dovut lill-Perit Tekniku.

B'digriet tal-5 ta' Mejju l-Qorti ordnat in-notifika tan-nota ta' appell sew lill-Perit Tekniku kif ukoll lill-partijiet u lir-Reġistratur tal-Qorti.

Il-Perit Tekniku ppreżentat risposta fid-9 ta' Ġunju 2022 filwaqt li r-Reġistratur tal-Qrati Ċivili u Tribuna ppreżenta risposta fil-15 ta' Ġunjiu 2022. Essenzjalment qed jopponu għal dan l-appell peress illi r-rapport tekniku kellu jitratta tlett fondi immobiljari u mhux wieħed u għalhekk l-ammont massimu ta' €2,000 li dwaru jipprovdi paragrafu 16 tat-Tariffa K tal-Kap. 12 tapplika għall-kull fond immobiljari.

Fatti.

Meta l-atturi intavolaw il-kawża fi Frar 2020 huma għamlu referenza biss għall-fond numru 11 u kantina bla numru kif ukoll għal mezzanin numru 13 u kantina bla numru it-Tnejn fi Triq l-Għajn, il-Belt Valletta.

B'digriet tat-8 ta' Ottubru 2020 il-Qorti, fuq talba tal-atturi, ordnat żieda fir-rikors promotur billi mal-immobbli ġia imsemmija żdied il-fond 47, Triq il-Għajn, Valletta.

B'digriet mogħti waqt is-seduta tat-23 ta' Ġunju 2021 l-Qorti innominat bħala perit tekniku a spejjeż provviżorjament tal-atturi lill-Perit Arkitett Marie Louise Caruana Galea "sabiex tirrelata dwar il-valur tal-immobbli mertu tal-kawża fl-istat li kien fl-1973" u dan skond ma talbu l-atturi.

Fil-15 ta' Lulju 2021 l-atturi ppreżentaw rikors fejn talbu estensjoni tal-perizja fis-sens li tinkludi wkoll il-valur lokatizzju tal-immobbli mertu tal-

kawża mis-sena 1973 sas-sena 2021 b'intervalli ta' ħames snin il-wieħed, liema talba ġiet milqugħa b'digriet tat-22 ta' Lulju 2021 komunikat sew lill-perit tekniku kif ukoll lill-avukati tal-partijiet.
Wara li r-rapport tekniku ġie ppreżentat u ntaxxat intbgħat il-kont lill-partijiet. Kif rajna l-Avukat tal-Istat ippreżenta n-nota tal-appell fejn qed jitlob li l-ammont tad-dritt dovut lill-perit tekniku jiġi rivedut 'l isfel.

Konsiderazzjonijeit tal-Qorti.

Il-konvenut Avukat tal-Istat intavola l-appell mit-taxxa tad-dritt tal-espert ġudizzjarju bis-saħħa tal-**Artikolu 667 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili** li jipprovdi illi:

> (1) Mit-taxxa magħmula bħal ma jingħad fl-aħħar artikolu qabel dan, kull wieħed mill-periti u kull waħda mill-partijiet fil-kawża, jistgħu jappellaw lill-qorti li minnha l-periti ġew maħtura, ikun kemm ikun id-dritt li ġie intaxxat jew mitlub, fi żmien tmint ijiem mill-jum imsemmi fl-artikolu 672 jew, fil-każ lil-periti jkunu ġew iddispensati milli jidhru kif imsemmi f'dak l-artikolu, mill-jum li fih il-periti jew il-partijiet fil-kawża jkunu ġew imgħarrfin bit-taxxa b'ittra mingħand ir-reġistratur.
>
> (2) Qabel id-deċiżjoni tal-kawża li fiha tkun ġiet ordnata l-perizja, dan l-appell jista' jsir b'nota.

Opportun fl-ewwel lok is-segwenti osservazzjonijiet dwar id-dritt ta' appell mit-taxxa dwar id-dritt tal-esperti ġudizzjarji:

1. Tenut kont illi dan huwa appell, id-deċiżjoni li tagħti l-qorti ai termini tal-Artikolu 667 hija deċiżżjoni finali li minnha ma hemmx dritt ta' appell ulterjuri (**Perit Arkitett Valerio Schembri vs. ir-Reġistratur tal-Qorti et.**" - Qorti tal-Appell - 11 ta' Novembru 2011);

2. L-appell dwar taxxa ta' drittijiet tal-espert ġudizzjarju jista' jiġi intavolat sew mill-istess espert ġudizzjarju, sew mill-partijiet f'dik il-kawża.

3. Appell minn taxxa dwar id-dritijiet tal-espert ġudizzjarju jista' jsir biss lill-Qorti li tkun ħatret lill-istess espert ġudizzjarju u mhux lill-Qorti tal-Appell (**L-Avukat Henri Mizzi noe. vs. Flower Power (Sales) Limited** - Qorti tal-Appell - 27 ta' Frar 2015)

L-appell tal-Avukat tal-Istat huwa msejjes fuq l-aggravju illi skond l-Avukat tal-Istat id-dritt ta' perit ġudizzjarju fuq rapport peritali m'għandux jeċċedi is-somma ta' €2,000, hemm kemm hemm proprjetajiet mertu tar-rapport, u għalhekk jikkontendi illi d-dritt likwidat fit-taxxa tal-ispejjeż peritali ammontanti globalment għal €4,099 għandha titnaqqas.

Ikkunsidrat;

Huwa minnu illi sa issa għad m'għandnix quddiemna ir-rapport peritali peress li għadu mhux maħluf għaliex l-ispejjeż għadhom ma tħallsux; pero' minn dak spjegat mill-istess Perit Tekniku fir-riposta tagħha tad-9 ta' Ġunju 2022 u sottomissjonijiet magħmula fl-udjenza tas-16 ta' Ġunju 2022, jirriżulta illi hija irrelatat dwar tlett propretajiet immobiljari u ċioe' numri 11, 13 u 47 rispettivament, Triq il-Għajn, Valletta.

Il-punt li jrid għalhekk jiġi deċiż huwa jekk meta espert ġudizzjarju tirrelata dwar tlett (3) proprjetajiet immobiljari f'rapport peritali wieħed, għandux il-massimu ta' €2,0000 jolqot id-dritt relattiv għall-kull proprjeta', inkella jekk l-ammont globali tad-drittijiet likwidati fir-rigward ta' kull prorjeta' għandhomx jittieħdu flimkien għall-finijiet tal-massimu stabbilit mil-liġi.

Din hija vertenza li kif qalu tajjeb sew il-Perit Tekniku kif ukoll ir-Reġistratur tal-Qorti fir-risposti rispettivi tagħhom, il-qrati ġia kellhom okkażżjoni jiddeċiedu vertenzi simili.

F'żewġ sentenzi mogħtija minn din il-Qorti diversament presjeduta ġie ritenut illi meta f'rapport peritali jkun hemm meqjus aktar minn proprjeta' waħda, l-intaxxar tad-dritt tal-perit ġudizzjarju ai termini tal-proviso tal-paragrafu 16 tat-Tariffa K tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta għandu jieħu in konsiderazzjoni il-massimu ta' €2,000 għall-kull fond li dwaru tkun saret relazzjoni u mhux kif qed jikkontendi l-Avukat tal-Istat, il-fondi jittieħdu flimkien (**APS Bank Ltd vs C&M Contractors Ltd** - Prim' Awla - 12 ta' April 2018; **Doris Laferla vs Avukat tal-Istat** - Prim' Awla - 21 ta' April 2022).

Huwa evidenti illi l-kliem "kull rapport" kontemplat f'paragrafu 16 tat-Tariffa K jirreferi għall-kull rapport fir-rigward ta' kull proprjeta'. Altrimenti dak sottomess mill-Avukat tal-Istat iwassal għall-konklużżjoni illi rapport dwar proprjeta' waħda u rapport dwar diversi proprjetajiet irrispettivament minn kemm hemm proprjetajiet involuti għandhom l-istess massimu ta' €2,000 impost fuq id-dritt tal-periti ġudizzjarji.

Il-Qorti għalhekk qed tiddeċiedi dan l-appell billi tiddikjara illi l-massimu ta' €2,000 fir-rigward tad-dritt tal-perit ġudizzjarju japplika fir-rigward ta' kull dritt maħdum referibbli għal kull proprjeta' mertu tar-rapport u mhux għad-dritt globali fir-rigward tal-proprjetajiet kollha meħuda flimkien.

Konsegwentement tiddikjara illi t-taxxa tad-dritt dovut lill-espert ġudizzjarju datata 11 ta' April 2022 inħadmet sewwa u ma hemmx lok li tiġi varjata.

Decide.

Għal dawn il-motivi l-Qorti qed taqta u tiddeċiedi l-appell tal-Avukat tal-Istat tad-29 ta' April 2022 mit-taxxa tad-dritt tal-espert ġudizzjarju billi tiddikjarah bħala infondat u għalhekk qed tiċħad l-istess appell.

Bl-ispejjeż marbuta ma' din id-deċiżżjoni a karigu tal-appellant Avukat tal-Istat.

Moqrija.

Onor. Robert G. Mangion
Imħallef
7 ta' Lulju 2022.

Lydia Ellul
Deputat Reġistratur